

دکتر زهرا مصطفوی

در راستای تکمیل یادمان حاضر در پی گفت‌ووشنود اختصاصی با سرکار خانم زهرا مصطفوی نیز بودیم که متأسفانه به علت اشتغالات فراوان وی به ویژه در ماه مبارک رمضان این مهم میسر نشد. ایشان در اجابت خواست ما متن ذیل را برای نشریه ارسال داشتند که مورد ویرایش شاهد یاران قرار گرفته است.

دکتر زهرا مصطفوی

فانی در وجود پدر...

پس از دستگیری حضرت امام (ره)، آخوی به عنوان یک فرد قابل اعتماد، مسیر حرکت امام (ره) را تداوم بخشید و مورد عنایت علما و مراجع و طلبه‌های قم بود. پس از تبعید حضرت امام (ره) به ترکیه، همین حرکت و محوریت آخوی در قم سبب شد که رژیم از حضور او احساس خطر کند و او را هم به ترکیه تبعید کردند. □ □ □

یادم هست آن روزها مادر در کمال ناراحتی و گریه از آخوی می‌خواستند آرام بگیرد و می‌گفتند که پدرتان آمادگی و تحملش را دارد، ولی توجوان هستی. اگر تو را بگیرند، جواب زن و بچه‌ات را چه بدھیم؟ آخوی در جواب مادر گفتند، «من می‌دانم شما اینجا هستید و از زن و بچه من مراقبت می‌کنید، اما آقا آنجا تنهاست.» صحنه خدا حافظی پر ابرام با زن و فرزند و دیگران بسیار سخت و سوزناک بود. هیچ‌کس نمی‌دانست او را به کجا می‌برند و چگونه باید با او تماس گرفت. □ □ □

پس از مهاجرت حضرت امام (ره) به عراق، مرحوم حاج آقا مصطفی در درسهای علما شرکت داشت و با اشکالاتی که می‌گرفت و بحثهایی که می‌کرد، توجه همه طلاب را برانگیخته بود و حوزه علمی نجف، از این طریق با حضرت امام (ره) آشنا شد و طلاب به سوی جلسات درس ایشان سرازیر شدند، رژیم گمان نمی‌کرد که حضرت امام (ره) در نجف و در کنار دیگر مراجع، چهره درخشانی شوند، در حالی که درس امام (ره) در نجف، از همان آغاز جلوه و درخشش خاصی داشت. □ □ □

امام (ره) بسیار به برادرم اعتماد و اعتقاد داشتند و در سال ۱۳۴۵ فرمودند، «او در سنی که هست از زمانی که من به سن او بودم، بهتر است.» بدیهی است کسی که بر سر سفره چنین استادی بنشیند و در کنار او رشد کند، با توجه به آشنایی کامل حضرت امام (ره) به ابعاد مختلف علمی و اخلاقی، از ایشان بهره‌های فراوان خواهد برد. □ □ □

آخوی در مسائل مربوط به خارج از کشور که افراد مبارز به نجف می‌آمدند و اکثر آنها هم منزل ایشان بودند یا رفت‌وآمد می‌کردند، فعال بود و دستورات لازم امام (ره) توسط او به خارج منتقل می‌شد. □ □ □

حاج آقا مصطفی در دورانی که در ترکیه و نجف بود، برای حفظ جان امام (ره) تلاش بی‌نظیری کرد و چون مادری فداکار، با وسواس خاصی مراقب حالات ایشان بود، زیرا در آن زمان، امام (ره) بسیار خاموش بودند و رنج می‌کشیدند و من بارها در آن زمان از سکوت امام (ره) به یاد سکوت حضرت علی (ع) می‌افتم. لذا آخوی با تمام وجود در تلاش برای حفظ جان و روحیه ایشان بود. □ □ □

شناخت برادرم شهید حاج آقا مصطفی (ره) دقیقاً در کنار شناخت حضرت امام (ره) ممکن است. ویژگیهای اخلاقی پدرم، از جمله شجاعت، در ایشان هم وجود داشت و کمال یافته بود. او در مسائل علمی نیز جسارت و شهامت خاصی داشت و مباحثات وی با حضرت امام (ره) و دیگر بزرگان، زبانزد همه بود. حتی در ترکیه صدای مباحثات طلبگی آنها به قدری بالا می‌گرفت که صاحبخانه نگران می‌شد و سراغ ایشان می‌رفت. برادرم به هیچ وجه تحت تأثیر عظمت گوینده قرار نمی‌گرفت و پیوسته حرفش را با شهامت می‌زد. □ □ □

او دائم‌الذکر بود. خود من در نجف شاهد بودم که پیوسته مشغول نماز مستحبی و ذکر بود. اهل ریاضت بود و با آن که از نظر جسمی تنومند بود، هرگز بر زیرانداز نرم نمی‌نشست و روی تشک نرم نمی‌خوابید و به جایی تکیه نمی‌داد. همواره پای پیاده از نجف به کربلا سفر می‌کرد و ما شاهد پایهای خونین و زخمهای پای او بودیم. □ □ □

اهل مزاح و شوخی بود. طوری که خاطرات شوخیهای او در ذهن اطرافیان مانده است. عاشق درس و تحصیل و تحقیق بود. در زمینه‌های مختلف مطالعه می‌کرد و در علوم گوناگون تبحر داشت. کتابهای بسیاری را نوشت که متأسفانه بخش عمده آنها مفقود شده و فقط همین ۲۸ جلد از او باقی مانده است. □ □ □

ارادت خاصی نسبت به پدرمان داشت و خود را فانی در وجود او می‌دید. گویی امام (ره) همه وجود او بود. حکم مراد و مرید را داشتند و رفتارش به گونه‌ای بود که گویی جز حفظ حضرتشان مقصود و مقصدی ندارد. روشهای مختلفی را به کار می‌گرفت تا امام (ره) لقمه‌ای غذا بخورد و پیوسته مراقبت داشت که ایشان بیمار نشوند و اگر هم می‌شدند، همه دستورات پزشکی را به دقت می‌نوشت و مراعات می‌کرد. □ □ □

در زمینه مبارزات، دنبال امام (ره) حرکت و مسیر فعالیتهای سیاسی ایشان را هموار می‌کرد. البته او فقط با کسانی که کاملاً به آنها اطمینان داشت همکاری می‌کرد و اجازه حضور هر کسی را در محضر امام (ره) نمی‌داد و ارتباطات ایشان را با دیگران با دقت و وسواس خاصی دنبال می‌کرد. □ □ □

همگان از شخصیت علمی ممتاز او خبر داشتند. ایشان در قم هم تدریس می‌کرد و جلسه درسش جلوه خاصی داشت و از شلوغ‌ترین درسها بود. خود ایشان در زمینه تسلط بر فلسفه شهرت داشت. □ □ □

